

VIERDE WERKBIJEENKOMST

NOORDZEE 2050 GEBIEDSAGENDA

22 januari 2014 – Kantine Visafslag, Scheveningen

HET STOKVISJE VAN DE DAG

Het thema meervoudig multifunctioneel ruimtegebruik en van sectoraal – naar integraal.

MEDE-DELINGEN

NIEUWE GEZICHTEN

« **Christine Rockmann** van Imares – “marine spatial planning en marine governance is de toekomst, het gaat om bestuurlijke planning: er moet iets komen ook als organisatie wijze – en we moeten breder denken dan elk land alleen, over de grenzen heendenken en samenwerking is de manier voor de toekomst”.

Voor het Noordzeecongres op 13 maart is er gelegenheid tot het vertonen van films – opnamen uit zee, verhalen en bedrijfspromoties. Tevens is er gratis advertentieruimte beschikbaar in congreskrant: maak naam voor je toekomstbeeld van de Noordzee!

Jurgen Batsleer van VisNed – “ik vervang Pim Visser, en ben recent overgestapt van Imares waar ik onderzoek deed naar de zogenoemde aanlandplicht”. »

Wilbert Schermer Voest van het ministerie van Economische Zaken – dierlijke agrotekens “in 2050 is er ruimte voor visserij en aquacultuur »

« **Sjaco van de Pas** van de Kustwacht: “nautisch beheerder zijn, is meer dan search en rescue en handhaving en rampenbestrijding – het gaat ook over beleid en adviezen. Visie voor de Noordzee in 2050? veilig en efficiënt gebruik.”

« **Sander van den Burg** van het Landbouwkundig Economisch Instituut / WuR – “ben betrokken bij het Mermaid project 4 sites uitdenken van meervoudig ruimtegebruik samen met de belanghebbenden.”

DE MAAT DER DINGEN - LAAT DE CIJFERS SPREKEN

Grip krijgen op groottes en aantallen is van belang. Pieter Jannink van MUST presenteert twee posters “ruimtegebruik” en “rekenvoorbeelden” met de %-es van gebruik van de verschillende gebruiksvormen. Aan de hand van vuistregels voor nieuw en bestaand gebruik wordt voor bepaalde energievormen (wind- en/of getijdenenergie) duidelijk hoeveel energie er in een deel van de Noordzee opgewekt kan worden.

De theoretische potentie voor windenergie (uitgaande van 6 MW per KM²) voor de zee is 81 Gigawatt – gebruik in NL is nu per jaar 20 GW. De nu aangewezen en in procedure zijnde gebieden bieden een theoretisch ruimte-technisch een capaciteit van c.a. 17.000 MW. De theoretische berekening voor getijdenturbines (als het lukt met lage stroomsnelheden van 1 á 1,5 meter/seconde) gecombineerd in de windgebieden: bijna 300 GW.

Zeewier: boeiend inzicht: er is (qua ruimte) meer voedsel te kweken dan de Chinezen eten.

Vraag voor volgende keer: recreatie en toerisme: houden we voldoende plekken om te zeilen – wil je niet minstens 30% obstakelvrij daarvoor? En dat geldt dan natuurlijk zeker ook voor de visserij: 180 miljoen kilo – overal is de vis, dus die wil je kunnen opsporen. Het Nieuw-Zeelands voorbeeld uit de voedsel-film leert dat er zeer selectief en dus bewust gevist kan worden, maar dan wel de ruimte geven. 10-15 km² voor schelpdierenkweek lijkt overigens wel genoeg.

THE HOT CHAIR - PITCH JE WEG NAAR DE TOEKOMST

1. Een pleidooi voor meervoudig ruimtegebruik. Naar de toekomst gericht moeten er goede regels en afspraken over worden gemaakt. In geval van meervoudig ruimtegebruik kan er gedacht worden aan een combinatie van windmolenparken en zeilboten. De boten kunnen van een AIS worden voorzien, zodat ze controleerbaar blijven. De veiligheidszone is immers van belang. Dus als recreatieve zeiler: die kosten moet je nemen.

Waarom geen motorboten? Zeilboten zijn toch minder manoeuvreerbaar? Je wilt eigenlijk geen gebruikers discrimineren, dus is de oplossing niet ideaal.
2. De dwarsdoorsnede meervoudig gebruik van de "Doggersbank" met een opgespoten zandbank/eiland is een goed voorbeeld van 'meervoudig ruimtegebruik'. Daarbij kan gedacht worden aan archeologische schatten, verblijven en duikexcursies. Ook zeehonden kunnen er op liggen. Zo'n "Doggersbank" inspireert. Verder krijg je vanwege helling meer vis.
3. Een service-eiland is een kapstok waar het verhaal aan hangt. Het is echter niet vanzelfsprekend dat er een dergelijk eiland moet komen. Van Oord heeft daar wel duidelijke ideeën over.

Eilanden in zee, ook voor een eventu-

eel vliegveld: dat neemt toch alleen maar meer ruimte? En dat was toch niet de idee? Dat is toch eigenlijk geen oplossing voor de zee?

4. Meervoudig ruimtegebruik profiteer van mogelijke win-win situaties. Bijvoorbeeld ten goede aan visserij en de natuur, die daardoor de ruimte krijgen. Denk aan viskweek, building with nature, combinaties met kustverdediging Deltaprogramma en aquacultuur. De BV Nederland kan vervolgens kennis en kunde exporteren, zoals op het gebied van andere visserijtechnieken en -methoden, schelpdier- en viskweek.

Gaat dit echt wel samen? Wie moet de eerste stap zetten? Bedrijfsleven en onderzoekinstellingen moeten initiatief nemen, aangemoedigd door overheid en dan met z'n allen uitwerken!

Is natuur in een windpark niet beter? Vooral vanwege de sluiting voor visserij komen we nu tot een beeld van meer aangroei op palen en meer waarnemen van vissen en bruinvissen. Het nog niet overal duidelijk, maar geeft het een kans.

Probleem is geen proven technology: anders komt het niet van de grond – dat klopt en het duurt nog jaren om de techniek te vervolmaken, bovendien is een markt nodig. Als je naar de omslag in de landbouw kijkt, dan heeft dat decennia geduurd: overheid moet markt en niches zoeken. Verhoogde risico's door mosselkweek – vraagt om buiten kaders en netwerken kijken om netwerk aan te boren – o.a. TuD

5. Maak afspraken om in de omgeving van windmolenparken te kunnen vissen en/of vis te kweken. Daarbij kan het Rijk faciliterende en ondersteunende rol hebben. Zo wordt innova-

tie gestimuleerd door de Topsector. Verder is er een markt nodig om het winstgevender te kunnen maken. Hiervoor moeten er marktpartijen gezocht worden. De actoren van de gouden driehoek (bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen) kunnen het samen stimuleren.

Iedereen wil iets doen tussen de windmolenparken. Maar als er niets gedaan wordt, dan kunnen er ook kansen gecreëerd worden (bijvoorbeeld voor de natuur): dit is ook een voorbeeld van meervoudig ruimtegebruik.

Zijn er geen alternatieven voor meervoudig ruimtegebruik zonder "energie/windenergie"? denk aan natuur, visserij en recreatie (op en onder water)

- 5.a Varen en vissen in een Engels windpark mag wel, waarom? Omdat de kabels daar drie meter diep worden ingegraven, tegen één meter in Nederland: dus meer ruimte tussen windmolens en meer verantwoordelijkheid bij exploitant voor veiligheid leggen – volg in dit geval het Engelse voorbeeld.
6. De koppeling van 'natuur' met 'visserij/voedsel' is een aantrekkelijkere optie. Zo is het initiatief voor een zeeboerderij in Texel een mooi voorbeeld. [bekijk nog eens de film: www.vimeo.com/77296842]
7. Risico's dienen afgedekt te worden, zodat het deelnemen voor het bedrijfsleven aantrekkelijker wordt. Daarbij worden verzekeraars steeds belangrijker.
8. Technologische ontwikkelingen gaan zo snel, waardoor er geen oplossingen voor 100 jaar gekozen hoeft te worden. Tijdelijke oplossingen zijn het beste.

WAT LEERT "HOT CHAIR": ZO'N DISCUSSIE?

- beleid is vaak bedoeld om problemen op te lossen, maar het kan ook bedoeld zijn om meer potentie uit de samenleving te halen.
- er zijn rapporten die tegen het project 'vliegveld op zee' pleiten.
- verdienmodellen zijn relevant, met name voor het berekenen van rendement.
- een belangrijke speler is de verzekeraar.
- welk probleem probeer je op te lossen?
- welke kansen zie je – beleid is niet alleen regels voor niet doen, maar ook voor beter
- er lijkt koud water vrees te zijn – meervoudig ruimtegebruik
- Flyland studie – vliegveld in zee, daar zijn lessen uit te leren, is indertijd afgeblazen, wat allemaal negatieve impacts zijn, rapport waarom het wel zou kunnen is er niet geweest
- Verdienmodel dat is een probleem – risico's nemen past niet goed in het plaatje. Vooral het eiland is heel moeilijk – gelet op korte termijn en nieuwe technologieën (IMSA – Living North Sea Initiative)
- Mooie concepten, maar nu vervolgstappen, met pilots, studies en je moet niet alles willen, leg een focus aan en werk dat systematisch door
- Kunnen we het ook omgekeerd ter discussie stellen? We willen niet meervoudig, want: ... dit als huiswerk voor de volgende keer [op-roep dan ook de windindustrie er bij, die zijn er vandaag niet omdat die hun windcongres in Rotterdam hebben]
- De financiële risico's en verzekeraars van activiteiten zijn een probleem.

NATUURAMBITIE 2050! THE MOVIE

Marleen Wijnstok geeft een korte toelichting op de natuur ambitie grote wateren van EZ. De Noordzee lag nog achter, bij de rest van de grote wateren. Het idee is dat de ambitie door staatssecretaris Sharon Dijksma van EZ in april 2014 vastgesteld kan worden. Er is een startsessie georganiseerd in december. Nu is er een concept tekst die voor reactie uitstaat bij de groep betrokkenen die met EZ meedenkt.

Is natuur zich aan het terug trekken in een sectoraal hoekje? Nee, vanuit de natuur wil EZ een eigen beeld ontwikkelen, om mee te kunnen praten in de discussie over integraal beleid en ruimtegebruik: het gaat dus om de eigen gedachtegang om een goed gesprek over de positie van natuur in de toekomst te kunnen vertellen en tot goede besluitvorming te kunnen komen.

Van de startsessie rond de Noordzee is een film gemaakt www.vimeo.com/85236322, met duiding van Jeroen Vis: welke boodschappen zitten er in en wat daarmee te doen?

- Grootste natuur deel, dynamiek langs de kust, rust op de kust voor zeehonden, rondje IJsselmeer voor de bruinvissen

- Meer ontdekken van de zee - niet alleen mitigeren, maar versterken van natuur
- Zelfherstellend vermogen van de Noordzee als droombeeld, daarvoor nodig om gebieden tussen de mariene beschermde gebieden te verhogen
- Principiële keuzes: natuur als basis voor gebruik – en denken in termen van de toekomst: wat is het gewenste visbestand?
- Ontwerpen indachtig toekomstige ontwikkelingen als klimaatverandering en zeespiegelstijging.
- Functies combineren om elders rust te creëren.
- Systeem alleen is niet genoeg, ook ingrepen in de visserij is nodig, anders krijg je geen oudere volwassen vissen en soorten als tonijn.
- Leer van het Nieuw-Zeelandse voorbeeld voor uitiem selectief vissen (dat doet denken aan manier waarop aalscholvers in symbiose leven met vissen red.).
- Vroeger zijn kunstrippen aangelegd (Jacob Asjes) – [follow up huiswerk-vraag - wat is daarmee gebeurd?] Maar hoort het hier eigenlijk thuis? – de Noordzee is immers een zandige zee.

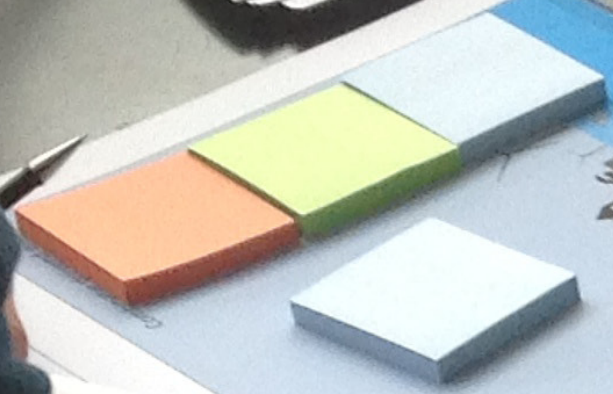
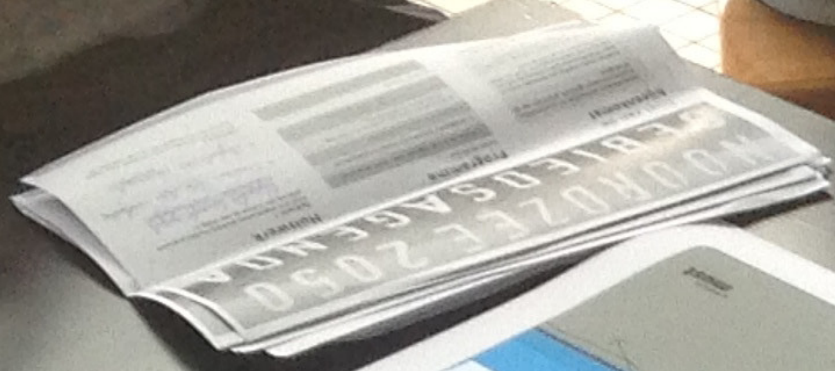
Een aantal reacties:

- Verscheidenheid is van belang. Noordzee is immers divers.
- Door innovatie te stoppen zou wellicht meer winst behaald kunnen worden.
- Synergie tussen economie en natuur is interessant. Beiden zijn maakbaar, waarbij het economische verdienmodel van belang is.
- Ook buitenlandse actoren dienen betrokken te worden.
- Eerst moet de eigen visie op orde zijn en pas daarna kan met collega's in het buitenland onderhandeld worden.
- Innovatie en samenwerking zijn belangrijk.
- Nederland maakt scheepvaartroutes. Nederland kan ook windparken bouwen, indien collega's in het buitenland dergelijke parken graag willen hebben.
- Iedere keer zijn er beelden waarover gedacht wordt dat er iets mee gedaan kan worden.

Vraag van Chris van Assen (WNF) – hoe verhouden de Noordzee 2050 Gebiedsagenda en Natuurambitie zich tot elkaar? Als twee zwaluwen en hun staarten: ze beïnvloeden elkaar en stuwten elkaar tot grote hoogten: dat is de bedoeling. Daarom staat natuur in de volgende werkbijeenkomst 'NZ2050GA' (6 februari a.s.) op de agenda, samen met cultuur, voedsel en de zee&kust. We maken de afspraak: in werkprogramma boekje voor 6 februari doen IenM en EZ een voorzet wat er van beide kanten komt en dan kunnen we daar verder op borduren.

Het discussiestuk van EZ is in de bijlage van dit verslag te vinden. Dan hebben we ook een onthulling van de Noordzee zeevogels poster.

- Op welke gedachten moeten we voortbouwen?
- Verscheidenheid benadrukken vanuit natuur en waar je functies wilt, dus sommige delen gebruiken en andere niet (zoneringsgedachte);
- Innoveren: als we daar mee stoppen is dat ook winst? Je krijgt dan toch meer gebruik? Innovatie leidt tot meer gebruik – misschien is het idee om minder te doen;
- Synergie tussen economie en natuur zoeken – economie en natuur zijn beide maakbaar, dus dat kun je samen ontwikkelen, hergebruik in een betere vorm, terugverdienen niet in 25 maar over 100 jaar;
- Durf de afweging te maken over gebruik van andere delen van de Noordzee voor natuur of economische functies: dus Noordzee ecosysteem als geheel;
- Benut de denkkraft van andere landen;
- Internationaal samenwerken: wat is waardevol in het Noordzee ecosysteem, bruinvissen en vogels (zomer/winter) is al een relatie;
- Er zitten ideeën in waar we op voort kunnen borduren (Jan de Boer) kunnen we zeeleeuwen gebruiken om vis bijeen te drijven?

NOORDZEE 2050 GEBIEDSAGENDA

Samenvatting Samenvatting "Noordzee 2050 gebiedsagenda"

1. Inleiding

De Noordzee 2050 gebiedsagenda is een document dat de visie en de strategie voor de Noordzee gebiedsagenda voor het jaar 2050 beschrijft. Het document is bedoeld voor de Noordzee gebiedsagenda en de Noordzee gebiedsagenda.

2. Doelstelling

De Noordzee gebiedsagenda heeft als doelstelling om de Noordzee gebiedsagenda te ontwikkelen en te implementeren. Het document beschrijft de visie en de strategie voor de Noordzee gebiedsagenda voor het jaar 2050.

3. Strategische prioriteiten

De Noordzee gebiedsagenda heeft drie strategische prioriteiten: de Noordzee gebiedsagenda, de Noordzee gebiedsagenda en de Noordzee gebiedsagenda.

4. Conclusie

De Noordzee gebiedsagenda is een document dat de visie en de strategie voor de Noordzee gebiedsagenda voor het jaar 2050 beschrijft. Het document is bedoeld voor de Noordzee gebiedsagenda en de Noordzee gebiedsagenda.

COMBINATIE-KANSEN. POST IT! ONTWERPEND ONDERZOEK NAAR MULTI-FUNCTIONEEL GEBRUIK

Per deelnemer zijn er 3 kaarten met combinatiekansen behandeld.

Deze kaarten zijn aangevuld of gewijzigd.

Randstadkust:

Kabels & leidingen en windmolenparken spelen een rol. Windmolens hebben kans daar, maar dan moet je op de vogeltrek letten. Getijdenenergie is niet een beter alternatief. Veelal is de stroomsnelheid met 1 m/s te laag voor getijdenenergie. Het enthousiasme zit in het zoeken naar ander mogelijkheden. Misschien leidt het zoekwerk tot een exportproduct. Het is lastig om te bepalen welke actor/speler nog nodig is. Staat de diepe geo-thermie er goed op? Kustvaart en zandwinning in 12 mijlszone is, naast de natuur, ook een belangrijk ander gebruik. Het denken over deze combikaart leidt wel tot innovatief en conceptueel denken, dus dat kan weer leiden tot kansen.

Energiepark:

Volgende onderwerpen zijn aan de orde gekomen: golf-, getijden-, stroomenergie, windparken, het gebruik van bestaande platforms, geothermie en zeewierkweek. Verder is er gediscussieerd over wat natuur is. Er ontbreekt een goede pilot voor het zeewier kweken voor biomassa. Van kabels en leidingen zou nuttig gebruik gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld de dips bij winparken zouden opgevangen kunnen worden met golfenergie. Conclusie: een heel goed idee, maar met kanttekeningen en doordenkers, dus dit lijkt wel

kansrijk om uit te zoeken Infrastructuur kabels en leidingen dat bij elkaar goed gebruiken, continue output van elektriciteit is nodig. Siemens ontbreekt. Ontwerpers en bedrijven. Vraag is of het een haalbare kaart is of blijft. Windmolens en andere vormen in het wisselvallige klimaat op ons deel van de Noordzee is een probleem: innovatiemogelijkheden blijven onderzoeken. Een extra onderzoeksvraag: is hier nog plek voor natuur? En wat is dat dan? Andere soorten van natuur kunnen meekoppelen in het idee van een geïntegreerd energiepark op zee.

Erwin Crouch van Slow-mill: "er zijn grote problemen met harde en te weinig wind, dus pieken en dalen. Daarom test golf-energiemachine die aan en uit kan, dus aan als de windmolens uit staan; bij gemiddeld weer samen aanzetten en bij veel wind de golfslagwinning uit. Buffercapaciteit op land van gascentrale is dan niet nodig. Dus gaat om netefficiency: de specialisten daarover zitten bij Tennet.

Service-eiland:

De vraag is wie hierin wil investeren.

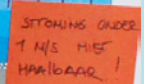
Waarschijnlijk is een dergelijk eiland niet haalbaar.

Een voordeel is dat er minder naar havens gevaren hoeft te worden.

Drijvend eiland op zee: de kans daarvoor is niet op voorhand een kansrijk verhaal, je zult er veel faciliteiten op moeten regelen, ziekenhuis, restaurant, energievoorziening. Maak het modulair en gebruik het als export = een drijvende constructie. Overigens met die hotels op zee voor werklieden: met floatels wordt er al aan dit concept gebouwd o.a. in Nederland check: <http://www.maritiemnederland.com/techniek-innovatie/hotels-op-zee/item1241> .

Doggersbank:

Een eiland hier? Juridisch lijkt het kansloos dat daardoor onze Exclusieve Economische Zone groter wordt. De echte vraag is of het economisch en ecologisch haalbaar is en welk nut een vast eiland daar zou

kunnen hebben? Zeker een onderzoekscentrum voor biologen op zee is waardevol, maar wellicht op een andere manier letterlijk op poten te zetten. Toeristen zul je er niet snel mee lokken: 180 mijl uit de kust, da's best een eindje varen en dan moet het weer nog mee zitten om er iets leuks te gaan doen.

Luchthaven op de zee:

Dit project zou 80 miljard kosten in de huidige tijd. Ook vanwege de onzekerheid van het effect op de natuur is het niet doorgegaan: de kans is groot dat de Wadden "weg zouden spoelen" vanwege morfologische veranderingen in het kustsediment. Zo'n proces wordt ook al vanwege de 2e Maasvlakte nauw in de gaten gehouden.

Klaverbank:

Dit soort plekken moet je behouden en niet ingrijpen. De vraag is hoeveel uit de Noordzee gehaald kan worden? Grind moet je hier zeker niet willen winnen. Klaverbank en Doggerbank dat moet je als natuur koppelen, en breng het in beeld met film en laat het zien hoe prachtig dat is onder water.

Lodewijk Abspoel - "in de film Duik de Noordzee schoon" wordt dat beeld over die mooie Klaverbank met hard substraat niet in beeld gebracht de stenen (hard substraat) zaten toen onder het zand. Wim van Urk – RWS doet nu onderzoek op grotere schaal om te weten hoe het echt zit.

Voordelta:

De voedingsstoffen kunnen benut worden, maar het risico is dat het leeggemaakt wordt. Hierop dienen berekeningen losgelaten te worden. De pijpleidingen zouden gebruikt kunnen worden voor duurzame zeewierkweken. Het rendement is hoog. Functiecombinaties natuur en recreatie? Bijvoorbeeld via zandbanken in de Voordelta: durf voor de Zeeuwse kust ook de vaarroutes in ogenschouw te nemen die eventueel te verleggen: dan heb je meer voor de kust ruimte. Maar "bekijk winter en zomer apart" dat is wellicht van belang. Zandbanken trekken de icoon van de zee aan, maar natuurbe-

leving van de zee moet eigenlijk wel verder dan alleen de grijze zeehond, dat vind ook het Wereld Natuur Fonds. En een vraag voor komende keer: heeft hard substraat een relatie met de zeehond?

ECHE VISSERS SPREKEN GEEN LATIJN, MAAR SCHENKEN KLARE TAAL EN VOEDSEL

www.vimeo.com/84851420

Een aantal punten over het fimpje:

- Wat zou, gelet op de totaliteit in de wereld, maximaal gehaald moeten worden uit de Noordzee?
- Klimaatverandering zal ook een rol spelen
- Landbouwbetrokkene(n) dienen ook aandacht te krijgen
- Anne-Mette Jürgensen levert een A4-tje
- 't gaat erg over vissers en het hier en nu, tikt wel de kernvraag aan: hoe ziet die toekomst er uit? Kan VisNed de jonge vissers bij ons proces krijgen?
- Landbouw - visserij, kan het visserijbeleid iets leren van land en tuinbouw? Bv NL is 2e landbouwexporteur wereldwijd: kennelijk doen we iets goed.

KOMENDE PERIODE “NZ2050GA”

- De agenda voor 6 februari gaat om natuur, cultuur, voedsel en beleving van kust & zee. Klimaat en klimaatveranderingen en hun impact op natuur en gebruik op zee zetten we erbij op de agenda, omdat klimaatverandering nog een onderbelichte kwestie is in ons proces.
- Op de 26e komen onder meer het internationale karakter, fossiele brandstoffen en scheepvaart aan bod en leggen we een laatste hand aan de tekening van de gebiedsagenda en de koppeling met de ambities en opgaven op land.
- IenM en EZ zijn in contact gekomen met de Raad van Kinderen. Zij zullen een advies geven over de toekomst aan Rijk, markt, ngo's en wetenschap. Idee is om van het prachtige aanbod van het Havenbedrijf Rotterdam (Pim de Wit) gebruik te maken om met de kinderen een vaartocht te maken. De deelnemers aan de werksessies kunnen dan ook hun verhaal doen aan de kinderen, waarna die echt aan het werk kunnen om hun dialoogsessie op het Noordzeecongres voor te bereiden.
- Dat brengt ons op een andere discussie en een opdracht aan de producenten en regisseur van de Noordzee 2050 Gebiedsagenda: hoe zie het perspectief van 2050 eruit: de randvoorwaarden kunnen toch heel anders zijn? wat is in 2050 ons sociaal economische model? Gaan we nog steeds voor markt maximalisatie? Met hoeveel zijn we in 2050 en wat voor'n voedsel vraag is er? Kunnen we niet nog meer vanuit het toekomstidee denken en dan terug redeneren naar het hier en nu? Actie Lodewijk en Jeroen Vis.

ACHTERGRONDINFO & PROJECTVOORBEELDEN

- MERMAID - will develop concepts for the next generation of offshore platforms which can be used for multiple purposes." www.mermaidproject.eu/project/intro
- Rapport i.o.v. InnovatieNetwerk uit 2008 met schetsen voor MarieneParken (combinaties tussen wind en aquatische biomassa) www.innovatienetwerk.org/nl/bibliotheek/rapporten/319/MarieneParkenSchetsenvoorduurzameenergieenbiomassaopzee
- EU ORECCA project, multifunctionele platformen (wind, wave, tidal) www.orecca.eu

WIE WAREN ER BIJ?

1. Anne-Marie Svoboda (RWS)
2. Frank Zijp (RWS)
3. Lisette Groot-Kormelink (IenM)
4. Chris van Assen (WWF)
5. Marnix Mulder (Schottel Nederland B.V.)
6. Eric Broekhuizen (Dutch Expansion Capital)
7. Sjaco Pas (Kustwacht)
8. Christine Röckmann (IMARES)
9. Wouter Gotje (IMARES)
10. Jurgen Batsleer (VisNed)
11. Anne-Mette Jürgensen (IMSA)
12. Sander van den Burg (LEI WUR)
13. Hans Donners (River to Success)
14. Wilbert Schermer Voest (EZ)
15. Jacqueline Heerema (Satellietgroep)
16. Remy Luttik (Duikteam Zeester)
17. Klaas Koch (Duikteam Zeester)
18. Jan de Boer (Ekofish Group)
19. Rob Gerits (RWS)
20. Martijn Adelaar (IenM)
21. Bas Weenink (IenM)
22. Wim van Urk (IenM)
23. Robert Smaak (IenM)
24. Marleen Wijnstok (EZ)
25. Tony Minns (HKV)
26. Erwin Crougsh (Slow Mill)
27. Pim de Wit (HbR)
28. Pieter Jannink (MUST)
29. Dirk Neumann (MUST)
30. Donald Böing (MUST)
31. Paul van Hemert (IenM)
32. Pauline van den Broeke (IenM)
33. Eelco Koolhaas (Ministerie van Verhalen)
34. Anton Simonis (Ministerie van Verhalen)
35. Lodewijk Abspoel (IenM)
36. Yasin Keskin (IenM)